

[Undervisningsministeren.]

Virksomhed i hvert enkelt Tilfælde og den højest lønnede Lærers Løn ved Skolen skønnes passende som Løn for hans Virksomhed som Lærer. Dette Statstilskud er ikke rationelt, da Forstanderens Indtægter i det væsentlige maa komme fra Skolens Overskud, men vi har ikke anset det for uforeneligt med denne Betragtning, at der efter det nye Forslag ydes Forstandere Alderstillæg som for Lærere, altsaa stigende til 1 800 Kr.

De øvrige Tilskud, Bygningstilskud, Tilskud til Undervisningsmateriel m. v., er ogsaa efter Forslaget her betydeligt forbedret i Sammenligning med Tilskuddene efter den gældende Lov.

Den anden Hovedbetingelse for at faa de unge paa Højskole er, at de ikke af økonomiske Grunde er forhindret deri. Det er efter den nugældende Bestemmelse saaledes, at det Beløb, der er til Raadighed til Elevunderstøttelse, udgør 40 Kr. maanedligt for indtil Halvdelen af Skolernes Aars-elever i det sidst forløbne Finansaar. I de senere Aar er dette i Loven fastsatte Beløb med Finanslovhjælp forhøjet meget betydeligt, sidste Aar med 388 000 Kr. ud over Lovens Maksimumsbeløb, som er 720 000 Kr. Vi har altsaa sidste Aar anvendt 1 108 000 Kr. til Elevunderstøttelser, medens jeg til Sammenligning kan anføre, at vi 5 Aar tidligere kun anvendte 530 000 Kr. til dette Formaal.

De Beløb, der er til Raadighed, altsaa for sidste Aars Vedkommende 1 108 000 Kr., fordeles da — efter nærmere Regler for Bedømmelsen af Elevernes Trang — med Understøttelser, der i de enkelte Tilfælde har varieret fra 13 til 45 Kr. maanedlig. Med den nuværende Betaling paa Skolerne betyder det, at den højeste Understøttelse, der kun ydes til de allerdaarligst stillede, knapt dækker Halvdelen af Skolepengene og ingen af de øvrige Udgifter ved et Skoleophold, til Bøger m. m. Elever, som er arbejdsløse, faar deres Understøttelse gennem Arbejdsløshedsfonden, der normalt betaler hele Opholdet, men paa den anden Side kan forlange Opholdet afbrudt, hvis der kan anvises Arbejde.

Med de nu foreslaaede Bestemmelser har det været Hensigten at skabe en mere rationel Understøttelsesordning og samtidig at understrege som Princip, at Understøttelsen er en Hjælp til Selvhjælp.

Efter Lovforslaget beregnes Understøttelserne ikke som nu efter et bestemt i Loven fastsat Beløb pr. Elev, men stilles i direkte Forhold til Udgifterne ved et Skole-

ophold, heri indbefattet ikke alene Skolepenge, men ogsaa Udgifter til Bøger o. s. v. Naar Understøttelserne saaledes sættes i Forhold til, hvad det koster at være paa Højskole, er det naturligt, at Ministeriet faar Indflydelse paa dette Forhold, og det foreslaas derfor, at Ministeriet skal fastsætte Beløbet efter Indstilling fra Foreningen af Høj- og Landbrugsskoler. Efter Forhandling med Folketingets Finansudvalg fastsætter Ministeriet derefter, hvor stor en Del af dette Beløb Eleverne selv skal skaffe, udtrykt i forskellige Satser. Resten faar de saa som Statstilskud.

Det er mit Haab, at disse Bestemmelser skal faa mange unge til at tage paa Højskole, som hidtil af økonomiske Grunde har været afskaaret derfra, og at de vil virke som en Opfordring for Landets Ungdom til i Tide at spare op, saa at de unge ikke staa uden Mulighed for at komme paa Højskole den Dag, de faar Lyst til det.

De arbejdsløse skal efter Lovforslaget indgaa under den almindelige Understøttelsesordning i Stedet for som nu at faa hele Understøttelsen fra Arbejdsløshedsfonden. Det er dog Mening, at Arbejdsløshedsfonden skal betale $\frac{3}{4}$ og Eleverne selv kun $\frac{1}{4}$ af det Beløb, som de efter de almindelige Regler selv skulde skaffe til Skoleopholdet. Ogsaa arbejdsløse Elever skal altsaa selv møde med noget, saa at der bliver en principiel Ligestilling mellem dem og andre Elever, og det Beløb, der kræves af de arbejdsløse, er ikke større, end jeg tror det vil være muligt at skaffe til Veje for de unge, som interesserer sig for at komme paa Skole.

Hvad Problemet: arbejdsløse paa Højskole i øvrigt angaar, vil alle vist være enige om, at det vilde være en lykkeligere Løsning, hvis de arbejdsløse fik Arbejde og de arbejdende kunde faa Lejlighed til at komme paa Højskole. Netop Frygten for Arbejdsløshed har afholdt mange unge fra at tage paa Højskole, og den har været en af de alvorligste Hindringer for at faa Byernes Ungdom til at tage paa Højskole. Ungdomsudvalget har drøftet med Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere, hvilke Muligheder der kunde tænkes at være for en praktisk Løsning af dette Problem, og mødt baade Forstaaelse og en velvillig Indstilling over for Spørgsmaalet. Jeg erkender naturligvis Vanskeligheden ved dets Løsning, og en generel Løsning er maaske vanskelig at tænke sig, men hvis der er Vilje til at finde frem, finder man vel ogsaa den praktiske Form, hvorunder der kan skabes en Løsning. Det er mit Haab, at Organisationernes Forstaa-